

Ο ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΣΚΟΥΛΙΚΙΔΗΣ ΕΞΟΜΟΛΟΓΕΪΤΑΙ ΣΤΟΝ ΑΡΗ ΣΚΙΑΔΟΠΟΥΛΟ

Αποσπάσματα από την τηλεοπτική εκπομπή «Νυκτερινός Επισκέπτης» της 15ης Νοεμβρίου 1997

Α.Σ. Ήθελα να μου πείτε, αν ο βίος του επιστήμονα, του καθηγητή, του ερευνητή, είναι ένας βίος περικλειστος.

Θ.Σ. Είναι. Πρέπει να πω ότι από το '75 που έγινε η Επιτροπή [Ακροπόλεως] και λόγω της μεγάλης ευθύνης που επιφορτίστηκα, γιατί είμαι ο μόνος χημικός μηχανικός στην Επιτροπή, άλλαξε τελείως η ζωή μου. Η οικογένειά μου με ανέχεται ακόμα, γιατί ασχολούμαι από το πρωί

ώς το βράδυ με αυτό το θέμα ... νομίζω ότι κάποια στιγμή αυτό το τελευταίο θέμα που έχει μείνει εκκρεμές [ο καθαρισμός της δυτικής ζωφόρου του Παρθενώνος] θα προφθάσω να το ξεκαθαρίσω με τους συνεργάτες μου.

Α.Σ. Σας το ευχόμαστε. Είστε Μικρασιατικής καταγωγής, αν δεν κάνω λάθος;

Θ.Σ. Ναι. Εγώ γεννήθηκα εδώ, οι παππούδες ήταν από τη Σμύρνη.

Α.Σ. Ο πατέρας σας ήταν επιχειρηματίας και από ό,τι διάβασα στο βιογραφικό διέθετε στούντιο, πωλούσε φιλμς, τι σόι στούντιο ήταν αυτό;

Θ.Σ. Κατ' αρχάς κάνανε εισαγωγές-εξαγωγές μεταξυ Νέας Ιωνίας και Ελλάδος με τον αδελφό του. Ο αδελφός του εγκαταστάθηκε εδώ, γι' αυτό υπήρχε μια βάση όταν φύγανε το '22 και ήλθαν εδώ πέρα. Ο πατέρας λοιπόν συνέχισε τις εισαγωγές-εξαγωγές ζαχαρώς με την Τσεχοσλοβακία. Άλλα ήθελε και άλλα πράγματα. Υπήρχε το Coliseum στο Ψυχικό, δεν ξέρετε αν τόχτε ακούσει, τώρα είναι πρεσβεία. Αυτό το μετέτρεψαν σε στούντιο παραγωγής φιλμς.

Α.Σ. Γύριζαν και ταινίες δηλαδή;

Θ.Σ. Ταινίες με σκηνοθέτη τον Μουζενίδη τον μακαρίτη, τον Ανεμογιάννη...

Α.Σ. Τον Ανεμογιάννη, τον σκηνογράφο;

Θ.Σ. Ναι. Ο Παππός ως ηθοποιός, η Νέζερ...

Α.Σ. Θα πρέπει να ήταν από τις πρώτες εταιρείες παραγωγής ταινιών.

Θ.Σ. Ναι. Και είχε [ο πατέρας μου] και ένα πρακτορείο τουριστικό. Όλα αυτά, ή τουλάχιστον

κάποια από αυτά, τα προώριζε για μένα. Αλλά εγώ ήθελα έτσι και αλλιώς να σπουδάσω χημικός. Θύμωσε μαζί μου ο Ι.Μ. Παναγιωτόπουλος, ήταν καθηγητής μου στου Μακρή, έγραφα εκθέσεις, ποιήματα, εκείνα στα νειάτα μου, και θύμωσε πολύ, γιατί με περίμενε να πάω φιλόλογος. Θύμωσε πολύ ένας Κανέλλος που μας έκανε φροντιστήριο, διότι νόμιζε ότι θα πάω μηχανολόγος, ήταν πιο δύσκολα

τα πράγματα. Εγώ ήθελα να γίνω χημικός μηχανικός.

Α.Σ. Χημικός γιατί θέλατε να γίνετε; Υπήρχε κάτι από μικρός;

Θ.Σ. Υπάρχει κάτι. Εκείνο που υπάρχει είναι, ότι διάβαζα αρχαίους και τώρα ξανάρχισα. Ήταν μέσα εκεί ορισμένα θέματα επιστήμης σύγχρονης.

Α.Σ. Είδα ότι διαβάζετε Δημόκριτο σήμερα, Πλούταρχο...

Θ.Σ. Πλούταρχο, φυσικά. Και μάλιστα υπάρχει μια φράση του Πλούταρχου, που ερμηνεύει τη διάβρωση των μετάλλων, όπως την βρήκε ο Γερμανός Wagner το 1965... Επίσης ο Δημόκριτος, εκτός από αυτά με το άτομο ή μάλλον «τας ατόμους», γιατί είναι θηλυκό, που είναι γνωστά, έχει πάρα πολλές θεωρίες σύγχρονες, την κινητική θεωρία, ξέρω 'γω, των αερίων, λέει κάτι εκπληκτικά πράγματα που καθορίστηκαν πρόσφατα. Και βεβαίως δεν υπήρχε πείραμα και αυτό προξενεί κατάπληξη. Πώς το βρήκε;

Α.Σ. Αυτά τα ανακαλύψατε σεις, διαβάζοντας μόνος σας, χωρίς να έχετε καμμία καθοδήγηση;

Θ.Σ. Τη μία φράση του Πλούταρχου ναι. Και μάλιστα την είπα σε ένα συνέδριο που ήταν παρών ο Wagner, ο οποίος είπε ότι αν ήξερε τη φράση θα είχε βρει τη θεωρία του πολύ νωρίτερα. Ετόλμησε να πει ο Πλούταρχος κάτι, το οποίο δεν έγινε δεκτόν ούτε επί Wagner. Απολύθηκε καθηγητής Σουηδός, διότι τόλμησε να πει ότι αντιδρούν τα στερεά σώματα. Νομίζανε έως τότε ότι γίνεται μέσω ρευ-

Ο ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΣΚΟΥΛΙΚΙΔΗΣ ΕΞΟΜΟΛΟΓΕΪΤΑΙ ΣΤΟΝ ΑΡΗ ΣΚΙΑΔΟΠΟΥΛΟ

στών. Αυτό οφειλόταν σε μια παρεξήγηση μιας φράσης των αρχαίων Ελλήνων που λέγανε, ότι «ρευστά μεικτά μάλιστα των σωμάτων», ότι τα ρευστά αναμειγνύονται μεταξύ τους περισσότερο, άρα και αντιδρούν περισσότερο. Και οι Λατίνοι είπαν "corpora non agunt nisi fluida", δεν αντιδρούν τα σώματα, αν δεν είναι ρευστά. Και από εκεί και πέρα όποιος έλεγε ότι γίνεται αντίδραση σε στερεή κατάσταση ήταν αποδιοπομπαίος. Βεβαίως, το φαινόμενο της διαβρώσεως ήταν ένα φαινόμενο που γινόταν σε στερεή κατάσταση.

...

Α.Σ. Διαβάζατε λοιπόν αρχαίους και οι αρχαίοι σας έκαναν να αγαπήσετε την χημεία με λίγα λόγια.

Θ.Σ. Και οι αντίστοιχοι καθηγητές που είχα στο φροντιστήριο κλπ. Πρώτον αυτό. Δεύτερον ήταν δίπλα [στο πατρικό του σπίτι, στην οδό Βασιλέως Ηρακλείου] το Πολυτεχνείο και το Εργαστήριο της Χημείας. Είχε κάτι το μυστηριώδες...

Α.Σ. Την κοπανούσατε και πηγαίνατε στο Εργαστήριο πριν μπειτε στο Πολυτεχνείο;

Θ.Σ. Βέβαια, ήταν δίπλα, πήγαινα, έκανα βόλτες και είχε κάτι [χρώματα] κόκκινα, κάτι κίτρινα, αλλάζανε, με τραβούσαν. Και βέβαια η χημεία που γινόταν τότε δεν ήταν η χημεία που μάθαμε. Εν πάση περιπτώσει, ήθελα να πάω και μπήκα στο Πολυτεχνείο προς μεγάλη λύπη του πατέρα μου...

Τα «Πάρεργα» του Θεόδωρου Σκουλικίδη

Τις ώρες των «ατέρμωνων» συνεδριάσεων, στις οποίες μετείχε, ο Θεόδωρος Σκουλικίδης σχεδίαζε συνεχώς. Αυτάτα σχέδια η Αλίκη Βενιέρη-Σκουλικίδη ονόμασε «Πάρεργα».

